

រាជបណ្ឌិត្យសភាកម្ពុជា
វិទ្យាស្ថានសិក្សាបិទ
នាយកដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ចនិងការអភិវឌ្ឍបិទ

និន្នាការសេដ្ឋកិច្ចសង្គម ចិន
មេសា ២០២៥

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

បុព្វកថាអ្នករៀបរៀង

ខែមិនា ឆ្នាំ ២០២៥ ការនាំចេញទំនិញរបស់ចិនមានការកើនឡើង ដែលបានបង្ហាញពីសញ្ញាដើមឡើងវិញនៃសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោក។ ប្រទេសចិនមានមូលដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ចរឹងមាំ ដែលនឹងជួយរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោក។

ជាអ្នករៀបរៀងខ្ញុំបាទ ក្នុងពេលបំពេញភារកិច្ច ក្នុងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ដោយខ្ញុំបាទបានរៀនសូត្រពី វិធីសាស្ត្រគណនាកំណើន ពី ឯកឧត្តម គឹម ផល្លា ជាអគ្គនាយករង នៃអគ្គនាយកដ្ឋានគោលនយោបាយ នៃក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ និង មុនចូលបម្រើការងារក្នុងក្រសួងសេដ្ឋកិច្ច និងហិរញ្ញវត្ថុ ខ្ញុំបាទបានរៀនសូត្រពីស្ថិតិអនុវត្តពី អ្នកជំនាញ (Expert) នៃ ធនាគារពិភពលោក (World Bank) សាស្ត្រាចារ្យ Michele Bruni ក្នុងពេលខ្ញុំបម្រើការក្នុង ទីភ្នាក់ងារជាតិមុខរបរនិងការងារ និងខ្ញុំបានសិក្សាស្ថិតិវិទ្យា និងសេដ្ឋកិច្ចសាស្ត្រ ពីសាស្ត្រាចារ្យ Honda Yuzo និងសាស្ត្រាចារ្យ Ban Kanami នៃសាកលវិទ្យាល័យ Osaka និងសាស្ត្រាចារ្យ Maesono Yoshihiko និង សាស្ត្រាចារ្យ Saeki Chikayoshi នៃសាកលវិទ្យាល័យ Kyushu។

ខ្ញុំបាទសង្ឃឹម កិច្ចការ ស្រាវជ្រាវ និងតាមដានព័ត៌មានសេដ្ឋកិច្ចសង្គម ចិន នេះ នឹងអាចជាអត្ថប្រយោជន៍ ដល់អ្នកសិក្សាស្រាវជ្រាវពីសេដ្ឋកិច្ចសង្គមចិន។ របាយការណ៍នេះ គ្រាន់តែជា Flash Report ដែលមិនស៊ីជម្រៅ សម្រាប់សេដ្ឋកិច្ចជាក់ស្តែង។

ថ្ងៃចន្ទ ២កើត ខែពិសាខ ឆ្នាំម្សាញ់ ឆស័ក ពុទ្ធសករាជ ២៥៦៨

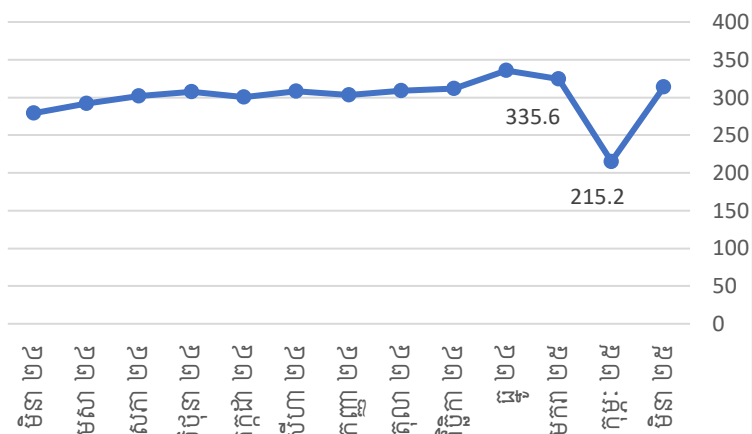
ថ្ងៃទី២៨ ខែមេសា ឆ្នាំ២០២៥

អ្នករៀបរៀង

ជឹម សុជាតិ (MSc. In Economics)

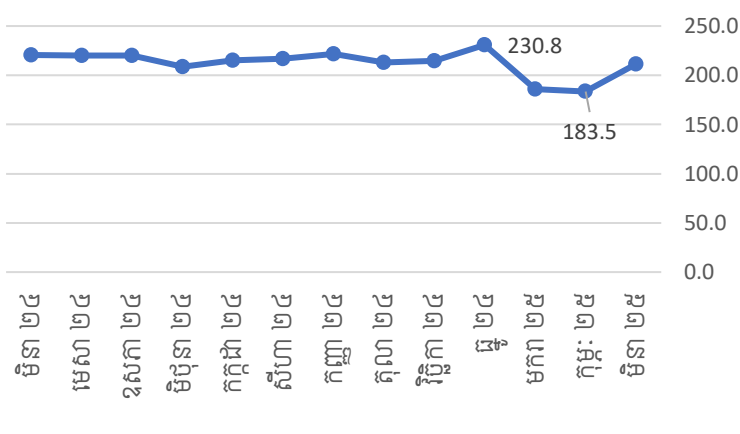
ក្រាហ្វិកនៃនិន្នាការសេដ្ឋកិច្ចចិន

ការនាំចេញរបស់សេដ្ឋកិច្ចចិន (ប៊ីលាន\$)

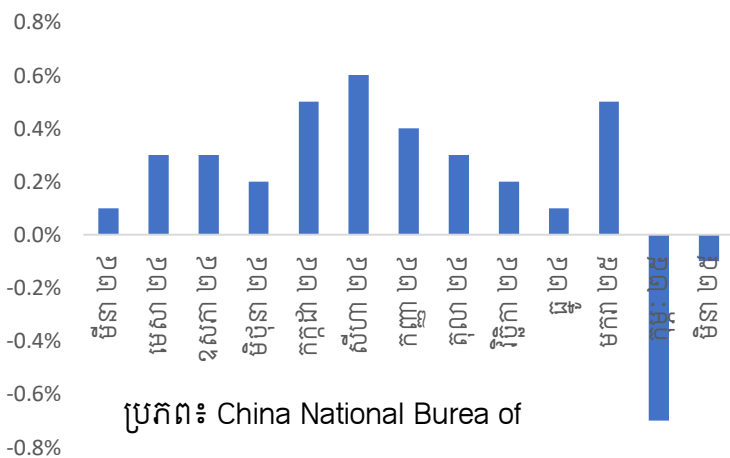
ប្រភព៖ Ministry of Commerce People

ការនាំចូលរបស់សេដ្ឋកិច្ចចិន (ប៊ីលាន\$)

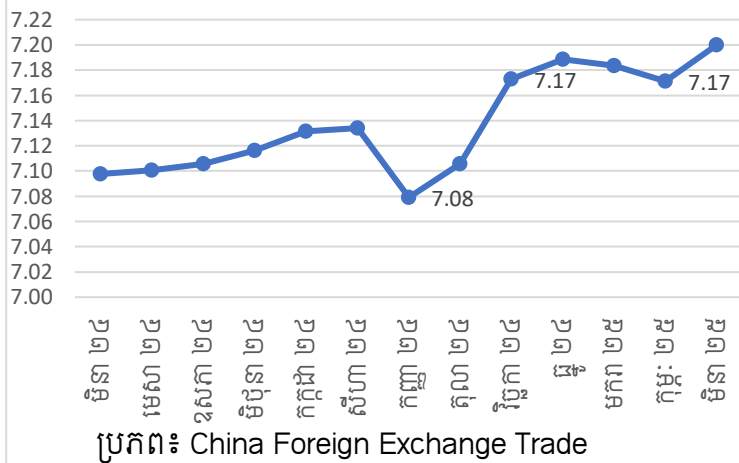
ប្រភព៖ Ministry of Commerce People

អតិផរណារបស់សេដ្ឋកិច្ចចិន

ប្រភព៖ China National Bureau of

អត្រាផ្លូវប្រាក់យ៉ាន/\$

ប្រភព៖ China Foreign Exchange Trade

ស្ថានភាពនិរន្តរភាពសេដ្ឋកិច្ច

នៅខែមិនាឆ្នាំ ២០២៥ ប្រទេសចិនបាននាំចេញទំនិញមានតម្លៃ ៣១៣,៩ ប៊ីលានដុល្លារ កើនឡើង ៤៥,៩% ធៀបនឹងខែកុម្ភៈឆ្នាំ ២០២៥ ចំណែកការនាំចូលរបស់ចិនមាន ២១១,២ ប៊ីលានដុល្លារ កើនឡើង ១៥,១% ធៀបនឹងខែកុម្ភៈឆ្នាំ ២០២៥។ អតិផរណារបស់ចិន មាន -0.1%% ធៀបនឹងរយៈពេល ដូចគ្នាឆ្នាំមុន ។ អត្រាប្តូរប្រាក់ រូបិយប័ណ្ណ យ៉នរបស់ចិន 7.20 យ៉ន/ដុល្លារ ក្នុងខែ មិនា ២០២៥ មាន អត្រាថេរ ក្នុងរង្វង់ ៧ យ៉ន/ដុល្លារ។ ស្ថានភាពរូបិយប័ណ្ណ មានស្ថានភាពល្អប្រសើរ ដែលរក្សាស្ថិរភាព ទប់ទល់នឹងការប្រែប្រួលសេដ្ឋកិច្ចពិភពលោក។

សេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រទេសចិនបានជួបប្រទះនឹងកំណើនជ័រជ័រមាំមាំនៅ ក្នុងត្រីមាសទីមួយនៃឆ្នាំ ២០២៥ ជាមួយនឹង GDP កើនឡើង ៥,៤% ពីមួយឆ្នាំទៅមួយឆ្នាំ លើសពីការរំពឹងទុករបស់អ្នកវិភាគ។ កំណើននេះ ត្រូវបានជំរុញដោយទិន្នផលឧស្សាហកម្មជ័រជ័រ ដែលលើសពីការព្យាករណ៍ផងដែរ។ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ ដោយ សេដ្ឋកិច្ចកំពុងប្រឈមមុខនឹងបញ្ហាជាច្រើន រួមទាំងវិបត្តិអចលនទ្រព្យ បរិស្ថាន និងការព្រួយ បារម្ភអំពីផលប៉ះពាល់នៃពន្ធគយរបស់សហរដ្ឋអាមេរិក។ ប្រទេសចិនបានឆ្លើយតបជាមួយនឹងវិធានការ ជំរុញ រួមទាំងការកាត់បន្ថយអត្រាការប្រាក់ ការបង្កើនការចំណាយរបស់រដ្ឋាភិបាល និងវិធានការ គាំទ្រទីផ្សារអចលនទ្រព្យ។ ការពឹងផ្អែករបស់ប្រទេសចិនលើការនាំចេញធ្វើឱ្យវាងាយរងគ្រោះទៅនឹងភាព តានតឹងពាណិជ្ជកម្ម និងអាចប៉ះពាល់ដល់ការប្រើប្រាស់ក្នុងស្រុក។

អនុសាសន៍របស់ លោកប្រធានាធិបតីចិន ៖

លោកប្រធានាធិបតីចិន ស៊ី ជីងកីន បានអបអរ លោក Daniel Noboa ដែលបានជាប់ឆ្នោតជា ប្រធានាធិបតីអេក្វាទ័រ “China and Ecuador are comprehensive strategic partners, and the development of bilateral relations has maintained a sound momentum in recent years and the two countries have witnessed deepening political mutual trust and fruitful cooperation in various fields, adding that the friendship of the two peoples has won greater popular support.” ។

លោកប្រធានាធិបតីចិន ស៊ី ជីងកីន នឹងធ្វើទស្សនកិច្ច ទៅប្រទេសម៉ាឡេស៊ី វៀតណាម និងកម្ពុជា ក្នុងខែ មេសាឆ្នាំ ២០២៥ នេះ ។ អ្នកនាំពាក្យរដ្ឋាភិបាលចិន លោក Lin Jian បាននិយាយថា “Noting that Cambodia is China's traditionally friendly neighbor and ironclad friend, Lin said under the strategic guidance of the two countries' leaders, the China-Cambodia community with a shared future has entered a new era of high quality, high level and high standard. The Chinese side looks forward to seizing this opportunity to strengthen the traditional friendship of "comrades and brothers" between China and Vietnam, enhance strategic mutual trust, deepen practical cooperation, and promote the building of a China-Vietnam community with a shared future,”។

សេដ្ឋកិច្ចនយោបាយ៖ ប្រទេសចិនមានបទបញ្ញត្តិ Regulation ការចាក់វ៉ាក់សាំងប្រឆាំងមេរោគ។ មានតែ មនុស្សធំមួយផ្នែកប៉ុណ្ណោះដែលទទួលថ្នាំបង្ការសម្រាប់ជំងឺដូចជាផ្តាសាយ រួមទាំងមនុស្សវ័យចំណាស់ ដែលងាយរងគ្រោះផងដែរ។ នេះគឺជាពេគសញ្ញានៃបញ្ហាទូលំទូលាយនៅក្នុងប្រព័ន្ធចែទំនុកចិត្តរបស់ ប្រទេស ដែលការព្យាបាលត្រូវបានផ្តល់អាទិភាពជាយូរមកហើយលើការការពារ។

សេដ្ឋកិច្ចសង្គម៖ ទីក្រុងប៉េកាំងបានឲ្យដៃគូពាណិជ្ជកម្មរបស់ខ្លួនប្រឆាំងនឹងការចុះចាញ់នឹងសម្ពាធរបស់ សហរដ្ឋអាមេរិកក្នុងការរឹតបន្តឹងពាណិជ្ជកម្មជាមួយប្រទេសចិនជាថ្មីនឹងការលើកលែងពីពន្ធគយ ទៅវិញ ទៅមករបស់ប្រធានាធិបតី Donald Trump។ ការអត្ថាធិប្បាយលើរបាយការណ៍ប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយថ្មីៗអំពី ផែនការរបស់សហរដ្ឋអាមេរិកក្នុងការប្រើប្រាស់ការចរចាពន្ធដើម្បីផ្តាច់សេដ្ឋកិច្ចរបស់ប្រទេសចិន អ្នកនាំ ពាក្យក្រសួងពាណិជ្ជកម្មចិនបាននិយាយកាលពីថ្ងៃចន្ទថា ការល្អងលោមមិននាំមកនូវសន្តិភាពទេ ហើយ ការសម្របសម្រួលមិនទទួលបានការគោរពទេ។ ប្រជាជនសហរដ្ឋអាមេរិកនឹងចំណាយថែម 2,100\$ ជា មធ្យមក្នុង១ ឆ្នាំ បន្ថែមទៀតពីការដាក់ពន្ធនាំចូលសហរដ្ឋអាមេរិក។

សន្ទស្សន៍រូបិយប័ណ្ណ និងភាគហ៊ុនរបស់ប្រទេសចិនបានធ្លាក់ចុះ បន្ទាប់ពីការប្រកាសរបស់លោក ប្រធានាធិបតី Donald Trump អំពីពន្ធគយ reciprocal tariffs ដែលនឹងកើនឡើងច្រើនជាងទ្វេដងនៃពន្ធ សរុបលើការនាំចេញរបស់ចិនជាច្រើន ទៅកាន់សហរដ្ឋអាមេរិក។ តម្លៃមូលបត្រ Stock នៅ អាមេរិក S&P 500 បានធ្លាក់ចុះ 3.46% ហើយ Nasdaq Composite បានធ្លាក់ចុះ 4.31%។

នៅឆ្នាំ ២០២៤ ការនាំចេញរបស់ចិនទៅកាន់សហរដ្ឋអាមេរិក 14.7% នៃការនាំចេញ និងការនាំចូលពី សហរដ្ឋអាមេរិកមានចំនួន 6.3%នៃការនាំចូលសរុបរបស់ប្រទេសចិន។ ប្រទេសចិនគឺជាគោលដៅនាំចេញ

ជំទីបីរបស់សហរដ្ឋអាមេរិក និងជាប្រភពនាំចូលធំទីពីរ។ នៅឆ្នាំ ២០២៤ ការនាំចេញរបស់សហរដ្ឋអាមេរិកទៅកាន់ប្រទេសចិន 7.0% នៃការនាំចេញ និងការនាំចូលពីប្រទេសចិនមានចំនួន 13.8% ភាគរយនៃការនាំចូលសរុបរបស់សហរដ្ឋអាមេរិកសម្រាប់ឆ្នាំរៀងៗខ្លួន។ ពាណិជ្ជកម្មទំនិញសរុបរបស់សហរដ្ឋអាមេរិកជាមួយចិនមានចំនួនប្រមាណ ៥៨២ ពាន់លានដុល្លារក្នុងឆ្នាំ ២០២៤។ ការនាំចូលទំនិញរបស់សហរដ្ឋអាមេរិកពីប្រទេសចិន មានចំនួនសរុប ៤៣៨ ពាន់លានដុល្លារ ការនាំចេញទំនិញរបស់សហរដ្ឋអាមេរិកទៅកាន់ប្រទេសចិនក្នុងឆ្នាំ ២០២៤ មានចំនួន ១៤៣ ពាន់លានដុល្លារ ។ ឱនភាពពាណិជ្ជកម្មទំនិញរបស់អាមេរិកជាមួយចិនមានចំនួន ២៩៥ ពាន់លានដុល្លារក្នុងឆ្នាំ ២០២៤។

ទាក់ទងនឹង Effect នៃការដាក់ពន្ធទៅលើទំនិញខោអាវនាំចូលនៅសហរដ្ឋអាមេរិក យើងឃើញថ្លៃខោអាវនៅប៊ិរ ទោះបីមានការតម្លើងពន្ធនាំចូល។ យោងតាម Sheng Lu (2025) អ្នកលក់ខោអាវនៅសហរដ្ឋអាមេរិកមានការប្រកួតប្រជែងគ្នាខ្លាំង Fierce competition in Market ដូចនេះមិនតម្លើងថ្លៃខោអាវទោះបីរងការតម្លើងពន្ធ។ ការដាក់ពន្ធ ៤៩% ដល់ទំនិញកម្ពុជារបស់ប្រធានាធិបតីត្រាំ មានសភាពធ្ងន់ធ្ងរ ប៉ុន្តែបើយើងគិតថា ទំនិញនាំចូលទាំងអស់របស់អាមេរិកបានត្រូវដាក់ពន្ធជាមធ្យម 30% ដូចនេះទំនិញកម្ពុជាឡើងថ្លៃជាងគេតែ 20%។

ប្រទេសកម្ពុជាអាចផ្តល់ Incentive ដល់រោងចក្រដែលនាំចេញខោអាវទៅអាមេរិករបស់កម្ពុជា តាមរយៈការលើកលែងពន្ធប្រាក់ចំណេញរបស់រោងចក្រ ដែលពន្ធនាំចេញកម្ពុជាមិនបានយករួចទៅហើយ ដើម្បីថែរក្សារោងចក្រនៅកម្ពុជា សម្រាប់ការថែរក្សាការងាររបស់ប្រជាពលរដ្ឋកម្ពុជា។

ប្រភពទិន្នន័យ &ព័ត៌មាន៖

- Xinhua
- Statista
- Tradingeconomics
- CNN
- The Bangkok Post
- Caixin
- Reuters
- atlanta
- ychart

- globaltime
- Nikkei
- Usbureaueconomicanalysis